

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 196/2013-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť mesta K., K., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II č. k. 38 Er 2664/2010-315 z 9. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť mesta K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2013 doručená sťažnosť mesta K., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 38 Er 2664/2010-315 z 9. mája 2011. Sťažovateľ

svoju sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 27. marca 2013, ku ktorému pripojil splnomocnenie pre zvoleného kvalifikovaného právneho zástupcu.

Zo sťažnosti vyplýva, že v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 38 Er 2664/2010 je sťažovateľ v procesnom postavení povinného. Sťažovateľ okresnému súdu navrhol 20. decembra 2010 čiastočné zastavenie exekúcie a odklad exekúcie, 25. januára 2011 navrhol odklad exekúcie a 3. marca 2011 úplné zastavenie exekúcie, ako aj jej odklad.

Okresný súd uznesením č. k. 38 Er 2664/2010-315 z 9. mája 2011 zamietol návrh sťažovateľa z 20. decembra 2010 na čiastočné zastavenie exekúcie, zamietol návrh sťažovateľa z 20. decembra 2010 na odklad exekúcie, zamietol návrh sťažovateľa z 25. januára 2011 na odklad exekúcie, zamietol návrh sťažovateľa z 3. marca 2011 na zastavenie exekúcie a zamietol i návrh sťažovateľa na odklad exekúcie z 3. marca 2011.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti popisuje skutkové pozadie, ktoré predchádzalo začatiu predmetného exekučného konania, a konštatuje, že k porušeniu jeho označených práv došlo v dôsledku nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj v dôsledku jeho prekvapivosti. Prekvapivé je napadnuté uznesenie preto, lebo *«súd sa bez bližšieho zdôvodnenia odchyľil od „stabilného“ právneho názoru, zastávaného právnou vedou, čo sa týka posudzovania skutočností, s ktorými relevantný právny predpis spája následok spočívania plynutia premlčacej doby, na ktoré sťažovateľ už v rámci námietkového konania, ako aj konania o zastavenie exekúcie výslovne poukazoval»*.

Podľa sťažovateľa sa okresný súd náležite nevysporiadal s jeho námietkou, že notárska zápisnica tvoriaca exekučný titul, *„ako aj doložka vykonateľnosti nepokrýva povinnosť sťažovateľa platiť akékoľvek úroky z omeškania“*. Sťažovateľ tvrdí, že *„súd opomenul tú skutočnosť, že uznanie dlho a súhlas s vykonateľnosťou sú dva odlišné právne inštitúty. Bez ohľadu na uvedené je potrebné povedať, že uznať možno len ten dlh, ktorý aj existuje. Povinnosť platiť akýkoľvek úrok z omeškania v čase uznania neexistovala. V čase uznania dlhu sťažovateľ nebol v omeškani.“*

Ďalej sa podľa sťažovateľa okresný súd „nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, v rámci ktorej... uvádzal, že došlo k premlčaniu práva uplatneného oprávneným v exekúcii, pretože oprávnený, ako ani žiaden z jeho právnych predchodcov neuskutočnili úkon za účelom určenia subjektívneho práva v zmysle §-u 402 Obchodného zákonníka“. V tejto súvislosti sťažovateľ formuluje názor, podľa ktorého „podanie žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu“, ktorá bola podaná 27. septembra 2004, „nie je úkonom, ktorým veriteľ určuje, resp., ktorý veriteľ uskutočňuje za účelom určenia svojho (subjektívneho) práva“. Spôsob, akým sa okresný súd s touto časťou argumentácie sťažovateľa vysporiadal, podľa sťažovateľa „vôbec nereaguje na sťažovateľom uvádzané argumenty, ako ani na argumenty zastávané právnou vedou, na ktorú sťažovateľ v danej súvislosti poukazoval, predmetné odôvodnenie navyše postráda logickú a vecnú súvislosť a ako také je arbitrárne, pretože právne závery, ku ktorým súd dospel nevyplývajú z premís, na ktorých sú založené v žiadnej možnej rozumnej interpretácii“.

Nepreskúmateľný je podľa sťažovateľa aj záver okresného súdu v otázke „postúpenia v exekučnom konaní vymáhanej pohľadávky z S. na spoločnosť E. a následne... na spoločnosť D. (oprávneného v exekučnom konaní). Súd sa v tejto súvislosti nijakým spôsobom nevysporiadal s podstatnou argumentáciou sťažovateľa..., že k postúpeniu pohľadávky, ktorá je vymáhaná v exekučnom konaní vôbec nedošlo, pretože predmetom zmlúv o postúpení pohľadávok... nebolo postúpenie pohľadávky vo výške, ktorá je predmetom exekúcie ale vo výške 0,-EUR“.

Okresný súd sa podľa sťažovateľa „nedostatočne a... aj nesprávne vysporiadal s námietkou..., že vymáhanie práva uplatneného oprávneným v exekúcii je neprípustné z dôvodu, že po vzniku exekučného titulu nastala právna skutočnosť (Dohoda o urovnaní), ktorá spôsobila jeho zánik...“.

Ani s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa neprípustnosti sumy vymáhaných úrokov z omeškania pre rozpor s dobrými mravmi sa okresný súd „vôbec nevysporiadal. Z... odôvodnenia, a to ani po preskúmaní odkazu na dôvody rozhodnutia o návrhu na čiastočné zastavenie exekúcie nie je možné zistiť, aké dôvody súd uviedol na vyvrátenie tvrdenia sťažovateľa, že výška vymáhaných úrokov z omeškania je neprípustná“.

Sťažovateľ sa nestotožňuje s dôvodmi okresného súdu týkajúcimi sa otázky trov exekučného konania a zdôrazňuje, že „trovy právneho zastúpenia neboli do dnešného dňa oprávneným riadne vyčíslené, v otázke trov konania nebolo autoritatívne rozhodnuté súdom. Sťažovateľ považuje záver súdu, že o trovách konania nebude rozhodovať za neprípustný. Súd je povinný rozhodnúť o každom návrhu uplatnenom účastníkom konania.“.

Napokon sťažovateľ kritizuje aj záver okresného súdu, podľa ktorého v posudzovanom prípade niet dôvodu na odklad exekúcie. Okresný súd totiž „vychádzal zo skutočností, o ktorých nesprávnosti bol upozornený zo strany sťažovateľa ešte v rámci konania o námietkach proti exekúcii. Súd bez akéhokoľvek, nielen právneho, ale aj racionálneho podkladu, vychádzal zo skutočnosti, že o odklade vykonateľnosti exekučného titulu nebolo ku dňu 01.12.2010 rozhodnuté. Z Napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé prečo súd zisťoval okolnosti odkladu vykonateľnosti len ku dňu 01.12.2010 a nie aj ku dňu vydania Napadnutého rozhodnutia.“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne vo veci nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, ktorým je mesto K., K., na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II, č. k. 38Er/2664/2010-315 zo dňa 09.05.2011 porušené bolo.“

2. Uznesenie Okresného súdu Košice II, č. k. 38Er/2664/2010-315 zo dňa 09.05.2011 Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Košice II, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Okresný súd Košice II je povinný nahradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta JUDr. M. S., so sídlom K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ požiadal o anonymizáciu svojich údajov pri ich publikovaní v rozhodnutiach ústavného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy, alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Zo svojej predošlej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ už uznesenie okresného súdu č. k. 38 Er 2664/2010-315 z 9. mája 2011 napadol sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. júla 2011, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 375/2011-29 zo 7. septembra 2011 tak, že ju odmietol. Aj napriek tomu, že v záhlaví uvedeného uznesenia ústavného súdu je ako predmet prieskumu označený postup okresného súdu v konaní sp. zn. 38 Er 2664/2010, z petitu predmetnej skoršej sťažovateľovej sťažnosti, ale aj z obsahu odôvodnenia odmietavého uznesenia II. senátu ústavného súdu bez pochybností vyplýva, že predmetom prieskumu vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2011 bolo uznesenie okresného súdu, ktoré je napadnuté aj teraz predbežne prerokúvanou sťažnosťou.

Ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2011 odmietol sťažovateľovu sťažnosť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie, a to v jej časti týkajúcej sa výrokov uznesenia okresného súdu, ktorými boli zamietnuté návrhy sťažovateľa na čiastočné a na úplné zastavenie exekúcie. Ústavný súd tu poukázal na fakt, že sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu v tejto časti odvolanie, a zdôraznil, že „vzhľadom na ustanovenie § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 58 ods. 4 a § 57 ods. 1 Exekučného poriadku“ sa sťažovateľov názor o prípustnosti odvolania proti týmto zamietavým výrokom „nezdá... byť... celkom bez základu. Totiž podľa § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona (ktorým je Exekučný poriadok), ak tento osobitný zákon neustanovuje inak. Podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h) je prípustné odvolanie. Uvedené ustanovenie § 57 ods. 1 Exekučného poriadku vymedzuje niektoré skutkové podstaty, v prípade ktorých má byť exekučné konanie zastavené. Prípustnosť odvolania nie je teda formulovaná tak, že by sa týkala iba kladných (vyhovujúcich) rozhodnutí, teda rozhodnutí, ktorými súd exekučné konanie zastaví, ale aj negatívnych (zamietajúcich) rozhodnutí, teda takých rozhodnutí, ktorými súd podľa § 57 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku návrh na zastavenie exekúcie zamietne. Aj takéto zamietajúce rozhodnutie je rozhodnutím podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku.“. Ústavný súd potom uzavrel, že „vzhľadom na podané odvolanie v rozsahu, v akom sťažovateľ napadol uznesenie okresného súdu, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa má odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.“.

Vo vzťahu k ostatným výrokom napadnutého uznesenia okresného súdu (zamietnutie návrhov na odklad exekúcie) ústavný súd v uznesení č. k. II. ÚS 375/2011-29 zo 7. septembra 2011 zhodnotil, že „úvahy okresného súdu (nie dostatočne presne, avšak vychádzajúc z kontextu predsa len zrozumiteľne vyjadrené) nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Niet preto ani príčiny na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol“. V tejto časti tak II. senát ústavného súdu odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

2. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd na podklade citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde pristúpil k preskúmaniu, či odmietnutie skoršej sťažovateľovej sťažnosti v konaní sp. zn. II. ÚS 375/2011 zakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci na účel posudzovania tu predbežne prerokúvanej sťažnosti. Ako už bolo uvedené, ústavný súd odmietol skoršiu sťažnosť sťažovateľa z dvoch dôvodov, a to pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2.1 Ústavný súd stabilne judikuje, že pokiaľ pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

Na podklade citovaného ustáleného názoru možno konštatovať, že vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2011 ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal možnosť podať proti výrokom uznesenia okresného súdu, ktorými boli zamietnuté jeho návrhy na (čiastočné i úplné) zastavenie exekúcie, riadny opravný prostriedok – odvolanie. Tento záver vylučuje právomoc ústavného súdu prerokovať sťažnosť proti predmetným zamietavým výrokom uznesenia okresného súdu definitívne, teda bez možnosti dodatočného založenia právomoci v závislosti od splnenia akejkoľvek podmienky.

Ústavný súd neopomína, že sťažovateľ doručil ústavnému súdu 22. marca 2013 ďalšiu sťažnosť (evidovaná v súčasnosti pod sp. zn. Rvp 11974/2013) smerujúcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 16 CoE 66/2011-442 z 12. decembra 2012, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa proti zamietavým výrokom uznesenia okresného súdu č. k. 38 Er 2664/2010-315 z 9. mája 2011 odmietnuté ako neprípustné práve na podklade reštriktívneho výkladu § 58 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)

a o zmene a doplnení ďalších zákonov platného a účinného v rozhodnom čase (ďalej len „Exekučný poriadok“) regulujúceho prípustnosť odvolania proti rozhodnutiu exekučného súdu podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku. Názna sťažovateľa čitateľný z paralelného doručenia dvoch sťažností (prvou je tu prerokúvaná sťažnosť proti prvostupňovému uzneseniu, druhou je sťažnosť proti druhostupňovému uzneseniu vedená pod sp. zn. Rvp 11974/2013) o zachovaní lehoty na podanie sťažnosti proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu a súčasnej danosti právomoci ústavného súdu na podanie takejto sťažnosti je však v tomto prípade vyvrátený citovanou stabilnou judikatúrou ústavného súdu o otázke jeho právomoci a právoplatným záverom ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2011. Ak v tejto veci ústavný súd konštatoval nedostatok svojej právomoci z dôvodu prípustnosti odvolania proti zamietavým výrokom uznesenia okresného súdu, potom odmietnutie takéhoto odvolania odvolacím súdom ako neprípustného otvára sťažovateľovi priestor na ústavno-súdny prieskum odmietavého odvolacieho rozhodnutia (tak ako to sťažovateľ aj robí podaním sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 11974/2013). Tento záver však súčasne vylučuje dodatočný vznik právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti proti zamietavým výrokom uznesenia okresného súdu týkajúcim sa návrhov na zastavenie exekúcie, a preto je potrebné tu predbežne prerokúvanú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

2.2 Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie okresného súdu vo výrokoch zamietajúcich sťažovateľom navrhovaný odklad exekúcie, ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2011 skoršiu sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že jeho uznesenie v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorým je sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, je rozhodnutím v rámci neverejného predbežného prerokovania sťažnosti, na rozdiel od iných „odmietavých“ uznesení (pre nedostatok právomoci, pre neprípustnosť, pre zjavnú oneskorenosť, pre neoprávnenú osobu, pre nedostatok predpísaných náležitostí) sa však takéto uznesenie výrazne blíži úrovni meritórneho prerokovania sťažnosti (III. ÚS 386/2012). Dosvedčuje to i ustálená judikatúra, podľa ktorej ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej

pochybnosti javí ako neopodstatnený, pretože jeho úloha pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva síce v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia (I. ÚS 4/00).

Záver II. senátu ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2011 o zjavnej neopodstatnenosti skoršej sťažnosti sťažovateľa proti výrokom napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorými tento zamietol sťažovateľove návrhy na odklad exekúcie, má charakter rozhodnutia vylučujúceho možnosť zistiť pri meritórnom preskúmaní relevantných sťažovateľových námietok porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Naznačená podstata odmietnutia sťažnosti smerujúcej proti rozhodnutiu všeobecného súdu pre jej zjavnú neopodstatnenosť nepripúšťa možnosť dodatočného splnenia akýchkoľvek podmienok, ktoré by po uplynutí určitého času spojeného s procesno-právne významnými skutočnosťami mohli viesť k prijatiu neskoršej sťažnosti na ďalšie konanie. Výnimka z prekážky rei iudicatae ustanovená v § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde tak v prípade sťažnosti sťažovateľa neprichádza do úvahy. Preto i v tejto časti ústavný súd posúdil sťažovateľovu sťažnosť ako neprípustnú podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde a následne ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

3. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu, požadovaná náhrada trov právneho zastúpenia). Z rovnakého dôvodu nebolo potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania predložením fotokópie napadnutého uznesenia okresného súdu (uznesenie navyše tvorí súčasť spisového materiálu vo veci sp. zn. II. ÚS 375/2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2013